

*to be formed on the basis of genetic resources. The above-mentioned sheep are characterized by crossbred wool*

*Key words: sheep, artificial insemination (AI), small-scale interbreeding population, genesis, intensive types, breed*

УДК 636.32/38.082

## **ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ БАРАНІВ-ПЛІДНИКІВ ІНТЕНСИВНИХ ТИПІВ АСКАНІЙСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ, ОДЕРЖАНИХ РІЗНИМИ МЕТОДАМИ ДОБОРУ**

**П.І. Польська, Г.П. Калащук, О.Й. Атановська**

Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф.Іванова  
"Асканія-Нова" Національний науковий селекційно-генетичний центр з  
вівчарства

*Результати досліджень об'єму еякуляту і активності спермій у інбредних і аутбредних асканійських кросбредних і асканійських чорноголових баранів-плідників свідчать про відсутність у них явищ інбредної депресії за відтворювальною здатністю. Середні показники об'єму еякуляту у інбредних баранів-плідників обох породних типів становили 1,9-2,1 мл при високій активності спермій - 9,4-9,9 бала, в аутбредних відповідно 1,9-2 мл і 9,2-9,7 бала, що свідчить про відсутність інбредної депресії*

**Ключові слова: барани-плідники, внутрішньопородні типи, штучне осіменіння, об'єм еякуляту, активність спермій, інбридинг.**

В останні 15 років, унаслідок необґрунтованої політики і небувалих природнокліматичних негараздів (посуха), умови годівлі і утримання овець інтенсивних типів у племзаводі ІТ "Асканія-Нова" значно погіршилися.

Наш багаторічний досвід науково-дослідної і практичної селекції свідчить, що репродуктивні функції баранів-плідників різних порід занадто чутливі до негативного впливу паратипових факторів [1,2].

Тому виникла необхідність визначити в екстремальних умовах відтворювальну здатність баранів-плідників інтенсивних типів новоствореної асканійської м'ясо-вовнової породи овець зі кросбредною вовною.

**Матеріали та методи досліджень.** Дослідження проведені в племзаводі ІТ "Асканія-Нова" в період штучного осіменіння вівцематок інтенсивних типів у жовтні 2004 і 2005 рр. Асканійських кросбредів і асканійських чорноголових баранів-плідників, незалежно від якого типу вони одержані, утримували в одній групі. Рівень їх годівлі в стійловий період 2003-2004 рр. становив 43,6 % до норми з вмістом перетравного протеїну на 1 кормову одиницю 77 г при співвідношенні протеїну і цукру 1:0,5; у 2004-2005 рр. - відповідно 54,8 %; 90 г і 1:0,7. Унаслідок низького і неповноцінного рівня годівлі вгодованість баранів-плідників була нижча за середню, в період штучного осіменіння - середня.

Об'єм еякуляту визначали за допомогою градуйованого спермозбирача. Активність спермій і плідотворне осіменіння вівцематок вивчали за загальноприйнятими методами [3].

**Результати досліджень.** У 2004 році в умовах підвищеного рівня годівлі в період підготовки баранів-плідників до осіменіння статеві активність їх, незалежно від породного типу, була високою.

Об'єм еякуляту в асканійських кросбредів (п=215) становив 1,9 мл при високій активності спермійів - 9,3 бала, асканійських чорноголових плідників (п=100) – відповідно 2 мл і 9,6 бала (табл.).

**Об'єм еякуляту і активність спермійів асканійських м'ясо-вовнових баранів-плідників, одержаних різними методами підбору (2004-2005 рр.)**

| Тип баранів-плідників | Показники                         | Асканійські кросбреди |                | Асканійські чорноголові |                |
|-----------------------|-----------------------------------|-----------------------|----------------|-------------------------|----------------|
|                       |                                   | 2004 р.               | 2005 р.        | 2004 р.                 | 2005 р.        |
| Інбредні              | ГОЛІВ                             | 10                    | 9              | 6                       | 5              |
|                       | $F_{\text{х серед}}$              | 1,06                  | 1,0            | 1,82                    | 2,11           |
|                       | кількість еякулятів               | 123                   | 117            | 58                      | 73             |
|                       | об'єм еякуляту* : $M \pm m$       | 1,9 $\pm$ 0,02        | 2,1 $\pm$ 0,04 | 2,0 $\pm$ 0,04          | 2,1 $\pm$ 0,05 |
|                       | $C_v$                             | 13,2                  | 22,7           | 14,8                    | 19,8           |
|                       | lim                               | 1,4-2,6               | 1,2-3,6        | 1,0-3,0                 | 0,8-3,2        |
| Аутбредні             | активність спермійів* : $M \pm m$ | 9,4 $\pm$ 0,07        | 9,6 $\pm$ 0,06 | 9,5 $\pm$ 0,08          | 9,9 $\pm$ 0,05 |
|                       | $C_v$                             | 8,04                  | 6,6            | 6,3                     | 4,0            |
|                       | lim                               | 8-10                  | 7-10           | 7-10                    | 8-10           |
|                       | ГОЛІВ                             | 10                    | 16             | 15                      | 15             |
|                       | кількість еякулятів               | 92                    | 99             | 132                     | 158            |
|                       | об'єм еякуляту* : $M \pm m$       | 1,9 $\pm$ 0,03        | 1,9 $\pm$ 0,05 | 2,0 $\pm$ 0,02          | 2,0 $\pm$ 0,04 |
|                       | $C_v$                             | 12,9                  | 23,6           | 14,0                    | 23,6           |
|                       | lim                               | 1,4-2,6               | 0,6-2,8        | 1,4-2,8                 | 0,8-3,2        |
|                       | активність спермійів* : $M \pm m$ | 9,2 $\pm$ 0,13        | 9,7 $\pm$ 0,06 | 9,7 $\pm$ 0,05          | 9,6 $\pm$ 0,04 |
|                       | $C_v$                             | 13,4                  | 5,7            | 6,2                     | 5,5            |
|                       | lim                               | 8-10                  | 8-10           | 8-10                    | 8-10           |

Примітка. \* -  $P > 0,95$ .

У 2005 році в умовах поліпшеного рівня годівлі, в інбредних асканійських кросбредних баранів-плідників ( $F_{\text{х серед}}=1$ ) об'єм еякуляту (п=117) дещо збільшився, в порівнянні з 2004 роком, і становив 2,1 мл проти 1,9 мл у аутбредних (п=99) при високій активності спермійів – відповідно 9,6 і 9,7 бала.

У інбредних асканійських чорноголових баранів ( $F_{\text{х серед}}=2,1$ ) об'єм еякуляту (п=73) становив 2,1 мл при активності спермійів 9,9 бала, в аутбредних (п=158) - 2 мл і 9,6 бала, відповідно. За показниками об'єму еякуляту і активності спермійів інбредні барани-плідники дещо перевищували аутбредних, що свідчить про відсутність інбредної депресії за цією селекційною ознакою. Плодючість вівцематок обох типів становила у 2004 році 130-132 %, у 2005 році 135-139 %.

**Висновок.** Асканійські м'ясо-вовнові барани-плідники, незалежно від якого обору вони одержані, після незадовільної годівлі в стійловий період, проявляючи високу реабілітаційну здатність, характеризуються високою відтворювальною здатністю. Середні показники об'єму еякуляту у інбредних баранів-плідників обох породних типів становили 1,9-2,1 мл при високій активності спермійів - 9,4-9,9

бала; в аутбредних - відповідно 1,9-2 мл і 9,2-9,7 бала, що свідчить про відсутність інбредної депресії.

### Бібліографічний список

1. Польская П.И. Скрещивание цигайских и асканийских маток с баранами скороспелых мясных пород для увеличения производства ягнятины: Дисс. ... канд. с.-х. наук.- Аскания-Нова, 1968. - 309 с.
2. Польская П.И. Методы выведения, совершенствования и использования асканийских мясо-шерстных овец: Дисс. ... д-ра с.-х. наук.- Аскания-Нова, 1990. - 383 с.
3. Зверева Г.В., Чухрій Б.М. Довідник по штучному осіменінню тварин.- К.: Урожай, 1987.-118 с.

### ВОСПРОИЗВОДИТЕЛЬНАЯ СПОСОБНОСТЬ БАРАНОВ-ПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ ИНТЕНСИВНЫХ ТИПОВ АСКАНИЙСКОЙ СЕЛЕКЦИИ, ПОЛУЧЕННЫХ РАЗЛИЧНЫМИ МЕТОДАМИ ПОДБОРА

П.И.Польская, Г.П.Калашук, А.И.Атановская, ИЖСР им.М.Ф.Иванова «Аскания-Нова»; Национальный научный селекционно-генетический центр по овцеводству

*Результаты исследований объема эякулята и активности спермиев у асканийских кроссбредных и асканийских черноголовых баранов, полученных различными методами подбора, свидетельствуют об отсутствии у них инбредной депрессии по воспроизводительной способности. Средние показатели объема эякулята у инбредных баранов-производителей обоих породных типов составляли 1,9-2,1 мл при высокой активности живчиков - 9,4-9,9 балла, в аутбредных соответственно 1,9-2 мл и 9,2-9,7 балла, что свидетельствует об отсутствии инбредной депрессии*

*Ключевые слова:* бараны-производители, внутривидовые типы, искусственное осеменение, объем эякулята, активность живчиков, инбридинг.

### REPRODUCTIVE CAPACITY OF THE STUD CROSSBRED RAMS BELONGING TO THE ASKANIA NATIVE BREED TYPE

P. Polskaya, G. Kalashchuk, O. Atanovskaya, The institute of animal science of the steppe zone 'Askania Nova'; The national scientific sheep breeding selection & genetics center

*This article highlights the experimental research results on the ejaculate amount of the crossbred & stud rams. Motility rate was evaluated. The rams belong to the Askania native breed type. The test data indicate inbred depression absence. Askania mutton-wool stud rams are characterized by high reproductive capacity & regenerative ability after insufficient feeding by stall barn system.*

*Key words:* stud rams, breed, crossing, artificial insemination (AI), ejaculate amount, motility rate, inbreeding.